

Warszawa, 2 marca 2017

STANOWISKO ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW WS. POWOŁANIA RZECZNIKA PRZEDSIĘBIORCÓW

Bardzo istotnym elementem projektu ustawy o Komisji Wspólnej rządu i przedsiębiorców oraz Rzeczniku Przedsiębiorców z dnia 18 listopada 2016 roku jest - jak sama nazwa wskazuje - kwestia powołania Rzecznika Przedsiębiorców. Zgodnie z art. 18 ust. 2, ma on stać na straży praw przedsiębiorców określonych w Konstytucji, ustawie Prawo przedsiębiorców i innych przepisach prawa. Należy zaznaczyć, że teoretycznie organ taki nie powinien być potrzebny. Gdyby bowiem na poziomie stosowania prawa przez organy administracji publicznej, przestrzegano podstawowych zasad wynikających z przepisów Konstytucji i ważniejszych ustaw regulujących zasady wykonywania działalności gospodarczej w Polsce, m.in. w odniesieniu do zobowiązań publicznoprawnych, wówczas nie byłoby konieczności powoływania specjalnego Rzecznika Przedsiębiorców, ponieważ elementarne prawa osób fizycznych i prawnych prowadzących działalność gospodarczą, byłyby respektowane. Nawet gdyby nie odbywałoby się to w sposób perfekcyjny, sprawny system sądownictwa pozwoliłby na szybkie weryfikowanie decyzji wydanych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami. Co do zasady zatem, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców jest krytyczny wobec powoływania tego rodzaju instytucji, ponieważ pełnią one z zasady rolę protezy rozwiązania. Niestety, w aktualnej sytuacji, w której mnóstwo jest przykładów nieszanowania przez organy administracji podstawowych, konstytucyjnych zasad i wynikających z nich praw przedsiębiorców, a dochodzenie swoich roszczeń przed sądem może trwać wiele lat, w trakcie których firmy doprowadzane są do upadłości, pomysł powołania Rzecznika Przedsiębiorców należy ocenić pozytywnie.

Warto zwrócić uwagę na art. 22 ustawy, z którego wynika, że odwołanie Rzecznika mogłoby mieć miejsce wyłącznie w przypadkach wyjątkowych - nie ma tu elementów ocennych. Jest to szczególnie istotne ze względu na charakter funkcji Rzecznika Przedsiębiorców - ma on m.in. stawać w obronie firm pokrzywdzonych przez organy administracji publicznej i zwracać uwagę na systemowe patologie. Niezależność jest zatem bardzo ważnym czynnikiem, w zasadzie warunkującym sensowność powołania tego rodzaju instytucji. Takie określenie katalogu sytuacji, w których możliwe byłoby odwołanie Rzecznika, zasługuje zatem na docenienie. Godny uwagi jest również szeroki zakres umocowania Rzecznika, który zgodnie z art. 28 miałby mieć nawet prawo wstrzymania kontroli przedsiębiorcy, jeśli poweźmie uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów prawa w toku tej kontroli. Jest to oczywiście postulat zasługujący na aprobatę. Generalnie katalog kompetencji Rzecznika Przedsiębiorców wydaje się być dość pojemny i dobrze skonstruowany. Wydaje się, że należałoby w zasadzie uzupełnić go jedynie o możliwość wnoszenia

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezysi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

skarg konstytucyjnych. Byłaby to bardzo istotna możliwość, ponieważ w Polsce wciąż istnieje cały szereg przepisów, których zgodność z konstytucją stanowi kwestię sporną - brak jest konkretnego ośrodka instytucyjnego, który mógłby zwracać na takie przypadki uwagę. Teoretycznie rolę taką mógłby pełnić Rzecznik Praw Obywatelskich, jednak jego działalność skupia się przede wszystkim na zagadnieniach innych, niż gospodarcze.

Reasumując, w aktualnej sytuacji, pomysł powołania Rzecznika Przedsiębiorców należy ocenić pozytywnie. W normalnych warunkach, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców opowiedziałby się wyraźnie przeciwko tworzeniu takiej instytucji, ponieważ co do zasady, rozstrzyganie i nadzorowanie sporów między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej, powinno leżeć wyłącznie w zakresie kompetencji sądów, które szybko i sprawnie rozwiązywałyby analizowane sprawy. W rzeczywistości jednak, postępowania sądowe trwają zdecydowanie zbyt długo, a przedsiębiorcy pozostający w sporze z organem administracji, nie mają w istocie żadnego wsparcia od jakiegokolwiek instytucji publicznej. Zaproponowane przez projektodawcę rozwiązanie stanowi zatem odpowiedź na ważny i aktualny problem. W świetle bieżącego stanu sądownictwa w Polsce i wielu nieuczciwych praktyk organów państwowych, niejednokrotnie opisywanych przez Związek Przedsiębiorców i Pracodawców na łamach raportów i analiz, powołanie Rzecznika Przedsiębiorców należy uznać za potrzebne i tę inicjatywę poprzeć.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców